

SZKOLNY SYSTEM
MOTYWOWANIA UCZNIÓW DO NAUKI

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA
w Zespole Szkół im. Jana Pawła II
w Osieku

Korzyści z motywowania uczniów do nauki:

dla rodziców: aktywne dziecko; dobre oceny; satysfakcja z dziecka, duma; większe możliwości dalszego kształcenia; mniejsze problemy wychowawcze; wzór do naśladowania; mniej zmartwień o jego przyszłość; możliwość uzyskania stypendium;

dla uczniów: dobre oceny; chęć do pracy; udział w konkursach; zadowolenie uczniów; uznanie wśród rówieśników; rozwijanie zainteresowań; większa pewność siebie; wykształcenie solidnych podstaw do dalszej edukacji; wyższa samoocena; jasno wytyczone cele; większa samodzielność i odpowiedzialność;

dla nauczyciela: sprawniejsza praca; satysfakcja z pracy; podejmowanie nowych wyzwań; zadowolenie z osiągnięć uczniów; efektywniejsze wykorzystanie czasu pracy; pochwały od zwierzchników, rodziców; autorytet nauczyciela; możliwość pracy pozalekcyjnej (koła zainteresowań); udział uczniów w konkursach i olimpiadach; motywacja do dalszej pracy w zawodzie; poszukiwanie nowych metod pracy; dobra samoocena;

dla szkoły: promocja szkoły; prestiż szkoły; rozwój szkoły; zwiększony nabór; podniesienie jakości pracy szkoły; łatwość pozyskiwania sponsorów; dobra atmosfera w szkole; uznanie w oczach organów prowadzących i nadzorujących;

1. Co to jest motywacja?

Motywacja - pochodzi od łacińskiego słowa *movere* - poruszać się. Oznacza to, że motywacja to coś, co wywołuje działanie; powoduje podjęcie decyzji, co do określonego działania, podtrzymanie działania aż po spodziewany jego efekt, cel.

2. Jakie są rodzaje motywacji?

Wyróżniamy dwa rodzaje motywacji:

- motywację wewnętrzną (zainteresowanie)
- motywację zewnętrzną (nagroda/kara)

3. Jaki jest uczeń zmotywany do nauki?

Jest pewny siebie, aktywny, zainteresowany, opanowany, wytrwały w dążeniu do celu, pogodny, podejmuje nowe wyzwania, dociekliwy, nie zraża się niepowodzeniami, chętny do działania, uśmiechnięty i ma poczucie własnej wartości.

4. Jaki jest uczeń, któremu brakuje motywacji do nauki?

Jest apatyczny, obojętny, znudzony, mało aktywny, nadpobudliwy, niechętny do działania, często wagaruje, niepewny siebie, ma niskie poczucie własnej wartości, nie może skupić uwagi i bywa nieprzygotowany do lekcji.

5. Jakie są przyczyny niepowodzeń uczniów i braku motywacji do nauki?

Niepowodzenia uczniów są związane przede wszystkim z ich cechami osobowości, rodzajem stosunków ze środowiskiem i brakiem motywacji. Na powstanie niepowodzeń szkolnych wpływają: złe warunki materialne, niekorzystne stosunki w rodzinie, nieprawidłowe metody wychowawcze lub niekonsekwentne stosowanie właściwych metod, niska sprawność intelektualna dziecka, konflikty, zarówno z rówieśnikami jak i nauczycielami, negatywne zainteresowania i skłonności.

Przyczyny niepowodzeń szkolnych można podzielić na:

- przyczyny społeczno- ekonomiczne(np. złe warunki materialne)
- przyczyny pedagogiczne (tkwiące procesie dydaktycznym)
- przyczyny biopsychiczne (np. zły stan zdrowia)

Nauczyciel, który chce pomóc uczniowi w trudnościach, powinien:

- obserwować ucznia
- analizować pracę dziecka
- poznać jego sytuację rodzinną
- indywidualizować pracę na lekcji
- stosować ćwiczenia motywujące do pracy, wpływające na koncentrację uwagi
- współpracować z rodzicami, pedagogiem, poradnią psychologiczno-pedagogiczną
- pomagać uczniom w określaniu własnych celów

6. Jakie motywy skłaniają uczniów do uczenia się?

Motywy skłaniające do uczenia się to:

- Motywy poznawcze
- Motywy osobowo-ambicjonalne
- Motywy praktyczno-szkolne
- Motywy lękowe

O podjęciu wysiłków przez ucznia rzadko decyduje jeden motyw, częściej jest to grupa motywów.

7. Jakie czynniki wpływają na rozwój motywacji uczniów?

Dotyczące rodziców: dobra atmosfera domowa, sukcesy rodziców; wykształcenie rodziców, satysfakcja – zadowolenie rodziców; pochwały, nagrody materialne, kary, poczucie bezpieczeństwa, warunki do nauki, dobre relacje między rodzicami i dziećmi, status społeczny rodziców, duma rodziców ze swego dziecka, wysokie wymagania rodziców; aspiracje rodziców, autorytet, rozbudzanie zainteresowań; wspieranie dziecka, tolerancja; mądra miłość rodzicielska, akceptacja dziecka, stymulowanie rozwoju dziecka, system wartości uznawany przez rodziców

Dotyczące nauczycieli: precyzowanie jasnych komunikatów skierowanych do uczniów, uświadomienie celów uczenia się – wartości poszczególnych osiągnięć, sposób prowadzenia zajęć (atrakcyjne metody, pomoce dydaktyczne, środki audiowizualne i multimedialne); przyjazna atmosfera pracy, atrakcyjność lekcji; dobre oceny; pozytywne uwagi; możliwość rozwijania zainteresowań, kompetencje; dobry kontakt z nauczycielem, wzajemny szacunek; szanowanie odmiennego zdania uczniów, umiejętność wystłuchania ucznia; tempo lekcji dostosowane do możliwości uczniów; systematycznie sprawdzane prace domowe; łagodność; aktywna postawa; konsekwencja w działaniu; docenianie wkładu pracy ucznia; przekazywanie uwag w cztery oczy; podwyższanie wymagań; odwoływanie się do zainteresowań uczniów, ich potrzeb; zachęta; wspólna praca z uczniami; odnajdywanie w pracy ucznia mocnych stron; pochwała przed rodzicami; pochwała przed klasą za wysiłek lub dobrze wykonane zadanie, praca zespołowa na lekcji; dobra znajomość ucznia i jego środowiska; pełna akceptacja; cierpliwość nauczyciela; system oceniania i nagradzania uczniów; obiektywna ocena, wskazywanie wzorców osobowych, prezentacja osiągnięć uczniów na szerszym forum, pozytywna rywalizacja w grupie rówieśniczej, atmosfera zaufania i zrozumienia, konkursy przedmiotowe, indywidualne podejście do ucznia, reagowanie na potrzeby ucznia, udzielanie pomocy uczniom, którzy jej oczekują, stawianie celów, przypomnianie uczniom, że niepowodzenia uczniów błędy to normalny etap na drodze do doskonalenia się.

Dotyczące uczniów: dobra samoocena; zainteresowania, chęć zdobycia uznania u uczniów i nauczycieli; zadowolenie ze swoich osiągnięć; rywalizacja w klasie; chęć osiągnięcia celu; zdrowie fizyczne i psychiczne; dobre oceny, wcześniejsze pozytywne doświadczenia; satysfakcja z osiągnięć; samodyscyplina; samodzielność; umiejętność współpracy; wiara we własne możliwości; pochwała ze strony nauczyciela; uzyskanie promocji do następnej klasy; poczucie zadowolenia z siebie; ciekawość świata i wiedzy; pochwała rodziców, zdobycie dobrego zawodu; stypendia; indywidualne cechy charakteru; wytrwałość w dążeniu do celu; zdolność radzenia sobie z porażkami; chęć dorównania innym; chęć zaspokojenia oczekiwań; osiągnięcia sukcesu; dowartościowanie się; zaspokojenie własnych ambicji; zwrócenie uwagi na siebie; chęć nagrody; predyspozycje i zdolności.

8. Jakie działania powodują utratę motywacji u ucznia?

Wśród nich wyróżnić należy: niesprawiedliwą ocenę, wygórowane wymagania, osobistą niechęć, lekceważenie potrzeb ucznia, krytykę osoby a nie jego działań, porównywanie z innymi, nudne lekcje oraz nieatrakcyjne metody nauczania.

9. Jakie metody aktywizujące uczniów do udziału w lekcji?

Zalecane metody:

- układ lekcji mobilizujący do pracy – zajęcia przebiegają płynnie, uczniowie są zainteresowani i zaangażowani; celem jest wciągnięcie uczniów w proces uczenia się w naturalny sposób, bez stosowania nagród i kar
- szybkie tempo – tempo pracy jest tak szybkie, by wszyscy uczniowie byli aktywnie zaangażowani w lekcje; celem jest niedopuszczenie do rozproszenia uwagi uczniów
- nauczanie warstwami, a nie porcjami – spiralny układ materiału – nauczyciel wyjaśnia zagadnienia stopniowo, powracając do nich przy okazji kolejnych tematów; celem jest zmniejszenie presji, związanej z koniecznością natychmiastowego opanowania całego zagadnienia i umożliwienie uczniom uczenia się w tempie najbardziej odpowiednim dla każdego
- różnorodność kontrolowana – lekcja jest urozmaicona na tyle, by uczniowie byli nieustannie zaangażowani, ale jednocześnie nie narusza ich poczucia bezpieczeństwa i zaspokaja potrzebę przewidywania zdarzeń; celem jest urozmaicenie lekcji, nie prowadzące do zamieszania i niepokoju.

10. GŁÓWNE ZASADY MOTYWOWANIA UCZNIÓW W KLASACH I – III

- pochwała na forum klasy
- typowanie uczniów do nagród i wyróżnień
- delegowanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych
- pochwała ucznia przez dyrektora szkoły wobec całej społeczności szkolnej (uczniowie, którzy są w grupie uczniów wyróżniających się w nauce)
- zajęcia warsztatowe przeprowadzone przez pedagoga szkolnego – „Zasady efektywnej nauki”
- zamieszczanie informacji o sukcesach na stronie internetowej i tablicach na terenie szkoły
- metody sprzyjające motywacji uczniów do nauki – zajęcia przeprowadzone przez wychowawców
- spotkanie dla rodziców nt. „Wpływu rodziców na osiągnięcia edukacyjne uczniów – motywowanie do nauki”

11. GŁÓWNE ZASADY MOTYWOWANIA UCZNIÓW W KLASACH IV – VI

- pochwała na forum klasy
- typowanie uczniów do nagród i wyróżnień
- listy pochwalne do rodziców
- delegowanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych
- pochwała ucznia przez dyrektora szkoły i wychowawcę na zebraniu z rodzicami (uczniowie ze średnią ocen 5,0 i więcej)
- zamieszczanie informacji o sukcesach na stronie internetowej i tablicach na terenie szkoły

- pochwała ucznia przez dyrektora szkoły wobec całej społeczności szkolnej (uczniowie ze średnią ocen 5,0 i więcej)
- umieszczenie na stronie internetowej szkoły nazwisk uczniów, którzy uzyskali średnią ocen 5,0 i więcej
- puchar przechodni dyrektora szkoły i dyplom dla ucznia, który uzyskał najwyższą średnią ocen w szkole

Szkolny system został opracowany przez zespół nauczycieli w składzie:
wicedyrektor – Stanisława Rusek,
pedagog szkolny – Joanna Jur
i wychowawcy: Małgorzata Zugaj, Tomasz Zawada
oraz nauczyciele klas I-III.;

WYZNACZONE OBSZARY DO MOTYWOWANIA I NAGRADZANIA

L.p.	Obszar do nagradzania	Formy realizacji
I.	Akcje pomocowe	<ul style="list-style-type: none"> - Wystawianie oceny wzorowej z zachowania - Dyplom uznania przyznany przez dyrektora szkoły, wychowawców i innych nauczycieli - Pochwały słowne na forum klasy i szkoły
II	Praca na rzecz klasy i szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - Informacja na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń - Pochwała uczniów na apelu szkolnym - List gratulacyjny - Dyplom
III	Relacje z rówieśnikami: kultura osobista i pomoc koleżeńska	<ul style="list-style-type: none"> - Pochwała na forum klasy i szkoły - Typowanie uczniów do reprezentowania klasy w uroczystościach szkolnych - Ocena wzorowa z zachowania - Dyplom dla rodziców uczniów wyróżniających się
IV	Konkursy szkolne i pozaszkolne	<ul style="list-style-type: none"> - Dyplom uznania - List gratulacyjny dla rodziców - Informacja na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń

Komentarz:

Uczeń w każdym obszarze może otrzymywać plusy (+).

Każdemu plusowi „+” odpowiada jeden „1” punkt.

Uczniowie, którzy uzyskają największą liczbę punktów (po trzech uczniów z każdej klasy), zostaną wyróżnieni zgodnie z założeniami Szkolnego Systemu Motywowania Uczniów do Nauki.